

Bohaterowie niepodległości

Józef Piłsudski

WÓDZ NIEPODLEGŁOŚCI

Marszałek Polski,
naczelnik państwa,
strateg i dowódca.
Symbol walki
o niepodległość.

”

Trzeba, aby to, co było szaleństwem,
stało się także rozumem polskim.

O d dziecka niepokorny i utalentowany. W wieku 20 lat dość przypadkowo aresztowany i **zestą-
ny na Syberię**, co tylko wzmocni-
ło w nim niechęć wobec zaborcy.
Podczas kolejnego aresztowania
nie dał się już skazać – uciekł,
udając chorobę psychiczną.

Działał w Polskiej Partii Socjali-
stycznej, organizował bojówki
uwalniające więźniów politycznych
i **napadające na rosyjskie pociągi**
z pieniędzmi. Był zwolennikiem
zbrojnej walki o niepodległość.
Organizował struktury, mające
stanowić przyszłą armię Polski.

Piłsudski zmie-
rza na spotkanie
z prezydentem
Wojciechowskim.

Po nieudanej roz-
mowie rozpocznie
się przewrót majo-
wy. Most Poniań-
skiego, Warszawa,
1926 r.

Głową muru nie przebijesz, ale jeśli zawiodły
inne metody, należy spróbować i tej.

Porównywałem nasze zadanie do wyścigów. Rumaki pędzą do mety, my zaś jako mucha usadowiliśmy się na uchu jednego z nich. W chwili zbliżenia do mety mucha odlatuje z wyczerpanego rumaka i staje pierwsza u celownika.

”

Był wybitnym strategiem. Przewidywał bieg wydarzeń i odpowiednio dobierał sojusze. Za największego wroga uważał Rosję, więc podczas I wojny światowej stworzył u boku Austrii **I Brygadę Legionów Polskich**. Gdy nie otrzymał wystarczających gwarancji niepodległości, odmówił posłuszeństwa Niemcom i Austrii. Został osadzony w twierdzy w Magdeburgu.

11 listopada 1918 r., po powrocie Piłsudskiego do kraju, Rada Regencyjna **przekazała mu władzę**, następnie został Naczelnikiem Państwa.

Piłsudski wiedział, że wojna z Rosją jest nieunikniona, więc zaatakował pierwszy. W słynnej **Bitwie Warszawskiej z 1920 r.** Polacy powstrzymali pochód bolszewików na zachód.

W 1923 r. wycofał się z polityki. Powrócił do niej w 1926 r., przeprowadzając **przewrót majowy**. W walkach zginęło kilkaset osób, a Piłsudski aż do śmierci w 1935 r. autorytarnie rządził Polską, wykorzystując aresztowania i represje. Ostatnie lata to najczęściej krytykowany okres *Dziadka*.

Roman Dmowski

IDEOLOG NIEPODLEGŁOŚCI

Wybitny prawicowy polityk, myśliciel i dyplomata, jednocześnie postać o kontrowersyjnych poglądach. Rywal Piłsudskiego.

Ojczyzna to przede wszystkim naród,
a potem państwo: bez narodu nie ma państwa.

Działalność niepodległościową rozpoczął już w gimnazjum. Na studiach zaangażował się m.in. w Ligę Polską, przekształcając ją w **Ligę Narodową**. Poglądy przedstawiał w licznych publikacjach, organizował marsze i spotkania. Był posłem do rosyjskiej Dumy.

Za największego wroga uważał Niemcy, więc szans na niepodległość upatrywał w wykorzystaniu Rosji.

Roman Dmowski wraz z członkami **Komitetu Narodowego Polski**.
Paryż, 1918 r.

**Jesteśmy różni, pochodzimy z różnych stron Polski,
ale mamy jeden cel. Cel ten to Ojczyzna.**

Wszystko, co polskie, jest moje: niczego się wyrzec nie mogę. Wolno mi być dumnym z tego, co w Polsce jest wielkie, ale muszę przyjąć i upokorzenie, które spada na naród za to, co jest w nim marne.

”

Miał wizję Polski jednolitej etnicznie. Nie wierzył w powodzenie planów powołania federacji złożonej z wielu narodów. Do dziś krytykowane są jego antysemickie poglądy.

Po wybuchu I wojny światowej wyjechał do Francji, gdzie założył Komitet Narodowy Polski i z czasem został przedstawicielem odradzającego się państwa na Zachodzie. Wykonywał **mozolną pracę dyplomatyczną**, przekonując przywódców państw do poparcia polskich dążeń.

Był zadeklarowanym **wrogiem socjalizmu i Piłsudskiego**, z którym nie zgadzał się w większości kwestii. W kluczowym momencie, gdy po odzyskaniu niepodległości ważyła się kwestia uznania Polski na Zachodzie, wsparł Piłsudskiego międzynarodowymi kontaktami. Wraz z Paderewskim reprezentował kraj na **konferencji pokojowej w Paryżu**.

Po odzyskaniu niepodległości był m.in. ministrem spraw zagranicznych, powołał Obóz Wielkiej Polski i Stronnictwo Narodowe.

Ignacy Jan Paderewski

AMBASADOR NIEPODLEGŁOŚCI

Wirtuoz pianina,
światowa gwiazda
muzyki. Muzyk, który
został politykiem
i jednym z największych
bohaterów polskiej
niepodległości.

Najważniejszą rzeczą w życiu
jest świadomość spełnienia obowiązku.

C hętnie przyjmowali go naj-
więksi światowi przywódcy.
Wpływy wykorzystywał w polskiej
sprawie. Zebrał m.in. ogromne
fundusze na pomoc Polakom pod-
czas I wojny światowej, dzięki cze-
mu uratował wielu rodaków. Jak
podkreślają historycy, **jego rola
w odzyskaniu niepodległości
jest mocno niedoceniana.**

Według historyków, międzynarodową
sławę Paderewskiego można spokojnie
porównać z popularnością **największych
współczesnych gwiazd muzyki.** Zapełniał
każdą salę, na jego koncertach zjawiały
się największe osobistości.

Jestem Polakiem, wier-
nym synem Ojczyzny.
Myśl o Polsce wielkiej
i silnej, wolnej i niepod-
ległej, była i jest treścią
mego istnienia.

”

Był wybitnym mówcą, co udowodnił m.in. podczas odsłonięcia Pomnika Grunwaldzkiego w Krakowie, gdy porwał 300-tysięczny tłum. Uważa się, że miał decydujący wpływ na **przekonanie prezydenta USA** Woodrowa Wilsona do uznania niepodległości Polski za jeden z punktów światowego ładu po I wojnie światowej. Jego przyjazd do Poznania w 1918 r. był impulsem do wybuchu powstania.

Cieszył się wielkim szacunkiem.

Stał ponad podziałami politycznymi. Starał się godzić zwolenników Piłsudskiego i Dmowskiego. Po odzyskaniu niepodległości, jako **autorytet**, który mogły uznać obie strony, został **premierem** i ministrem spraw zagranicznych.

W 1921 r., zniesmaczony konfliktami politycznymi, porzucił politykę. Wrócił do niej w 1939 r., stając na czele Rady Narodowej. Zdobył m.in. środki na sfinansowanie polskich sił zbrojnych na zachodzie.

Odzyskaniu przez Polskę
niepodległości sprzyjało wiele czynników.
Nie byłoby to jednak możliwe, gdyby
nie pokolenie wybitnych przywódców.
Różnili się, bywali nawet wrogami,
ale w kluczowych momentach interes
Polski cenili bardziej niż bieżące spory.
Każdy z nich wypełnił swą funkcję,
dokładając cegiełkę do
wspólnego celu.

Wojciech Korfanty

PRZYWÓDCA ŚLĄSKA

Przywódca III powstania śląskiego
i polskiej chadecji, publicysta.

Urodził się na Śląsku, leżącym wówczas od ponad 70 lat w zaborze pruskim. Już jako dziecko cenił polskie pochodzenie, podobno na skutek zbyt nachalnej germanizacji. Zaangażował się w polskie organizacje niepodległościowe, gdzie poznał Romana Dmowskiego, był też aresztowany. Został **posłem do Reichstagu**. Zanim jeszcze Polska odzyskała niepodległość, z niemieckiej mównicy domagał się zwrotu odebranych przez zabory ziem śląskich.

Po przegranej Polski w plebiscycie z 1921 r., mającym zdecydować o przynależności państwowej Górnego Śląska, **stanął na czele III powstania śląskiego**. Służyło przede wszystkim przekonaniu przywódców państw zwycięskich w I wojnie światowej, by poparły polskie dążenia Ślązaków. Korfanty do dziś uważany jest za **jednego z największych śląskich bohaterów**. Przez całą karierę polityczną otwarcie krytykował Piłsudskiego. Był twórcą i liderem polskiej **chrześcijańskiej demokracji**. W 1930 r. został uwięziony w twierdzy brzeskiej. Następnie musiał emigrować do Czechosłowacji, skąd wrócił dopiero w 1939 r. i został ponownie aresztowany. Wkrótce zmarł.

Wincenty Witos

POPULARYZATOR
NIEPODLEGŁOŚCI

Trzykrotny premier, przywódca ruchu ludowego. Pochodził z ubogiej galicyjskiej rodziny chłopskiej. Był wójtem, posłem austriackiej Rady Państwa i współtwórcą PSL „Piast”. Podczas I wojny światowej wspierał działania Romana Dmowskiego. Po odzyskaniu niepodległości stanął na czele Polskiej Komisji Likwidacyjnej, a następnie **Rządu Obrony Narodowej**. Gdy w 1926 r. po raz trzeci został premierem, wybuchł przewrót majowy.

Jako krytyk Piłsudskiego, w 1930 r. został osadzony w twierdzy w Brześciu, a w 1931 r. skazany na półtora roku więzienia. Podczas II wojny światowej więziony przez Niemców. Odmówił propozycji utworzenia kolaboranckiego rządu.

Uważa się go za twórcę **świado-
mości narodowej wśród chło-
pów**, którzy wówczas rzadko czuli się częścią narodu. Dzięki Witosowi mieli duży udział w zwycięskiej wojnie z Rosją z 1920 r.

Maurycy Zamoyski

SPONSOR
NIEPODLEGŁOŚCI

Wiceprezes Komitetu Narodowego Polskiego, największy polski posiadacz ziemski, arystokrata i dyplomata. **Finansował działalność Komitetu.** Roman Dmowski po latach stwierdził, że bez Zamoyskiego nie byłoby niepodległości.

Biblioteka W S Z K O L E

Biblioteka.pl

Formy wykorzystania: Prezentacja została opracowana przez redakcję miesięcznika Biblioteka w Szkole i jest do dyspozycji subskrybentów portalu Biblioteka.pl. Można ją wykorzystywać w pracy zdalnej, rozsyłając uczniom lub rodzicom poprzez kanały używane przez szkołę (lub instytucję) do pracy zdalnej. Jednak bardzo prosimy o nieumieszczanie prezentacji na powszechnie dostępnych stronach internetowych.